

Signalen KOPP/KVO-kind herkennen, bespreken & verwijzen

Signalen KOPP/KVO-kind

- Neemt de ouderrol over (parentificatie)
- Neemt geen vriendjes mee naar huis
- Schaamte en schuldgevoelens
- Cijfert zichzelf weg
- Geringe copingvaardigheden
- Schoolverzuim
- Separatieangst

Wees alert!

! Problemen bij kinderen uiten zich op uiteenlopende manieren en worden daardoor gemakkelijk gemist.

Ook als er geen signalen zichtbaar zijn, loopt het kind een verhoogd risico op psychische problemen of een verslaving.

Sonja, 22 jaar

» Als iemand mij vroeg hoe het met me ging zei ik 'goed'. Niemand zag iets aan me en niemand vroeg door. Als dat wel was gedaan had ik misschien verteld hoe slecht het met me ging. »

Extra alertheid is nodig bij:

- Meisjes
- Kinderen van wie beide ouders een psychische stoornis of verslaving hebben
- Kinderen van ouders die op jonge leeftijd een stoornis hebben
- Kinderen uit minder goed functionerende gezinssystemen

Een combinatie van deze risicofactoren geeft een **ultrahoog** risico!

In gesprek met het KOPP/KVO-kind

Voorop staat dat het kind zich gehoord, geïnformeerd en ontschuldigd voelt.

- Laat (een deel van) het gesprek plaatsvinden zonder ouder(s). Dit stelt het kind in staat om vrijuit te praten.
- Help het kind te snappen wat er met zijn of haar ouder aan de hand is.
- Laat het kind weten dat het niet verantwoordelijk is voor het welzijn van de ouder.
- Houd het niet bij één gesprek, informeer regelmatig hoe het gaat thuis.

Voorbeeldvragen

” Waaraan merk je dat het niet goed gaat met je ouder? ”

” Ik hoor vaak dat kinderen hun ouder proberen te helpen als het niet goed gaat. Hoe doe jij dat? ”

” Welke leuke dingen doe je voor jezelf, denk aan: spelen met vriendjes of sporten? ”

” Met wie kun je praten over de situatie thuis? Van wie heb je steun? ”

Tip: Gebruik brochures om het gesprek op gang te helpen, bijvoorbeeld *Mama is ziek* (tot 6 jaar), *Mijn beurt* (6-12 jaar) en *Splinters* (vanaf 12 jaar).

Meisje, 12 jaar:

” Iedereen loopt de deur plat voor mijn moeder, maar niemand vraagt hoe het met mij gaat. ”

Vervolg: naar wie of wat verwijst je door?

Preventieve zorg en ondersteuning

Bijvoorbeeld:

- Voorlichtingsmateriaal, zoals KIPIZIVERO
- Online aanbod: kopstoring.nl, survivalkid.nl of drankjewel.nl
- KOPP/KVO-groepen

Huisarts en/of POH-GGZ

Bijvoorbeeld:

- Ondersteunende gesprekken

Jeugdhulp incl. jeugd-ggz

Bijvoorbeeld:

- Ambulante thuisbegeleiding voor gezin
- Behandeling kind voor eigen problematiek

Meer weten?

➤ [KOPP-Richtlijn voor de jeugdhulp en jeugdbescherming](#)

Bronnen

- Havinga PJ, Boschloo L, Bloemen AJP, Nauta MH, de Vries SO, Penninx BWJH, Schoevers RA & Hartman CA (2016). Doomed for disorder? High incidence of mood and anxiety disorders in offspring of depressed and anxious patients: A prospective cohort study. *Journal of Clinical Psychiatry*, e1-10.
- KIPIZIVERO-Brochure 'Ouders van de Kook. Informatie voor professionals in onderwijs, kinderopvang, jeugdhulpverlening, gezondheidszorg, verslavingszorg en welzijnswerk'. Trimbos-instituut, 2003.
- Zanden AP van der, Meeuwissen JAC, Havinga P, Meije D, Konijn C, Beentjes MA, Besselink R, Celi P, Dijk-van Hartkamp J van, Doesum KTM, Meerendonk MGJA, Tesselaaar SG & Hosman CMH (2015). Richtlijn Kinderen van ouders met psychische problemen (KOPP) voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Utrecht: NVMW, NIP, NVO.
- Format KOPP-kind gesprekken, GGNet, 2016.
- Quotes via contact met ervaringsdeskundigen.

Dit is een uitgave van het Trimbos-instituut. Artikelnummer: INF022.

© Trimbos-instituut 2017